

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci

žalobce: **Ing. R. D., Ph.D.**
zastoupený advokátkou Mgr. Karolínou Babákovou
sídlem Bucharova 1314/8, 158 00 Praha 13

proti
žalovanému: **Ministr spravedlnosti ČR**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o žalobě na přezkum rozhodnutí Ministryně spravedlnosti ze dne 25. 11. 2021 MSP-562021-ODKA-ROZ/7, ve věci pozastavení práva vykonávat činnost znalce

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Ostravě (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 4. 2020 č. j. Spr 2353/2019 tak, aby výrok odpovídal novelizované právní úpravě podle ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 254/2019 Sb.“) s tím, že odvolání žalobce bylo výrokem III. napadeného rozhodnutí meritorně zamítnuto. Správní orgán I. stupně rozhodl o pozastavení výkonu činnosti znalce podle ust.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

§ 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „zákon č. 36/1967 Sb.“).

2. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se správní orgán I. stupně ani žalovaný nevypořádali s jeho námitkami a též všemi rozhodnými skutečnostmi způsobem odpovídajícím míře jejich závažnosti. Správní orgány pak zneužily správní uvážení.
3. Při rozhodování měly správní orgány podle nové právní úpravy vyhodnotit jako první podmínku existenci trestního stíhání a jako druhou podmínku, že se jedná o odůvodněný případ, kde je třeba zohlednit, zda se jedná o trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem znalecké činnosti nebo o trestný čin ohrožující důvěru v řádný výkon znalecké činnosti. Správní orgány mají podle žalobce posuzovat, do jaké míry mohou samotný skutek, v usnesení o zahájení trestního stíhání tvrzené okolnosti a právní kvalifikace porušit chráněný zájem. Je proto třeba, aby správní orgán jednoznačně a přezkoumatelně vyložil své správní uvážení s ohledem na to, že užívá neurčité právní pojmy. Správní orgány obou stupňů pak zcela rezignovaly na test proporcionality.
4. V řízení byla porušena zásada dvojinstančnosti. Rozhodující ministryně spravedlnosti měla rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušit a vrátit věc žalovanému (ministerstvu spravedlnosti).
5. Poté, co byl žalobce dne 28. 2. 2020 vyrozuměn o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, se ve věci ještě vyjádřil vedlejší účastník (společnost Value Consulting a. s.), který doplnil spis o nové podklady. S těmito žalobce nebyl seznámen, a přesto správní orgán I. stupně přistoupil k vydání rozhodnutí. Tím bylo porušeno ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“).
6. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně nesplňuje požadavky ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu. Nejsou v něm uvedeny podklady pro vydání rozhodnutí, úvahy, kterými se správní orgán I. stupně řídil, ani to, jak se vypořádal s námitkami žalobce. Jediná uváděná podmínka spočívající v existenci trestního stíhání je pro pozastavení výkonu znalecké činnosti nutná, nikoliv sama dostatečná. Ze závěrů rozhodnutí správního orgánu I. stupně plyne, že každé trestní stíhání pro úmyslný trestný čin je důvodem k pozastavení znalecké činnosti. Odůvodnění je proto zcela obecné.
7. Ministr spravedlnosti pak měl přezkoumat nejen správnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ale též posoudit naplnění podmínek podle nové právní úpravy. Náznak takového posouzení sice je v odst. 62, 67 a 82 napadeného rozhodnutí, chybí však jakékoliv úvahy vedoucí k závěrům v těchto odstavcích uvedeným, což činí rozhodnutí nepřezkoumatelným.
8. K právním závěrům v napadeném rozhodnutí uvedeným žalobce namítá, že domnělá trestná činnost neohrožuje důvěru v řádný výkon znalecké činnosti. Správní orgány jsou totiž povinny případné pochybnosti o trestním stíhání promítnout do svého rozhodování v rámci správního uvážení. Konstatování v napadeném rozhodnutí, že podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu nepřisluší správním orgánům zkoumat otázky trestného činu, podle žalobce nepostačuje. K tomu žalobce odkázal na odst. 40 rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 15. 8. 2019 č. j. 3 As 277/2017-49. V podání ze dne 3. 3. 2020 žalobce navrhl doplnit dokazování o dva znalecké posudky, jimiž se však správní orgány nezabývaly. Taktéž není podle žalobce nikde definováno, co se rozumí řádným výkonem znalecké

činnosti, a proto není jasné, jak má být výkon znalecké činnosti ohrožen. Jednání kladená žalobci za vinu nejsou složitá, ani v rozporu se zákonem. Jednalo se o jednoduchý dohledatelný bankovní převod, také smlouva o zápůjčce je jednoduchý reálný kontrakt a pro vznik právního vztahu je proto nerozhodné, kdy byla sepsána v písemné podobě, což platí obdobně o darovací smlouvě, jejíž dodatečné sepsání (po uzavření ústní smlouvy) není v rozporu se zákonem.

9. Správní orgány obou stupňů v rozporu s ustálenou rozhodovací praxí rezignovaly na posouzení intenzity údajného ohrožení důvěry v řádný výkon znalecké činnosti. Přitom se v rámci této intenzity měly zabývat dosavadní minulostí znalce. Pro srovnání žalobce odkázal na případy jiných znalců a na případy soudců a státních zástupců projednávané před kárným senátem NSS. Konkrétně případ jiného znalce žalobce dále rozvedl v replice k vyjádření žalovaného.
10. Smyslem pozastavení znaleckého oprávnění je podle žalobce prevence škody. V posuzované věci přitom trestní stíhání nemá žádný vliv na zákonem stanovené povinnosti znalce. Pokud tedy ministryně konstatovala, že v případě pokračování ve znalecké činnosti žalobce hrozí vznik újmy, porušila tím presumpci nevinu žalobce. K tomu žalobce odkázal na případ Karaman v. Německo.
11. Chybný závěr o tom, že domnělé jednání znalce ohrožuje důvěru ve znaleckou činnost, navíc není podpořen testem proporcionality, a to s ohledem na zásah do práv žalobce a také do práv společnosti Value Consulting a. s. v poměru k tvrzené potřebě ochrany veřejného zájmu.
12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že správní orgán I. stupně rozhodoval podle zákona č. 36/1967 Sb. (účinný do 31. 12. 2020) a o odvolání žalobce rozhodoval žalovaný již podle zákona č. 254/2019 Sb. Změna právní úpravy však nemůže být důvodem pro zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně v odvolacím řízení, s čímž se žalovaný vypořádal již v odst. 34 a násl. napadeného rozhodnutí. V důsledku změny právního předpisu došlo sice k rozšíření důvodů pro pozastavení výkonu oprávnění pro znaleckou činnost i o nedbalostní trestné činy, to se však netýká případu žalobce. Předmět řízení se tedy nezměnil. Z argumentace žalobce není zřejmé, proč by prvostupňové rozhodnutí mělo být zrušeno.
13. K námitce porušení práva podle § 36 odst. 3 správního řádu žalovaný uvedl, že z vyjádření vedlejšího účastníka nebyly zjištěny žádné nové relevantní skutečnosti, pro opakování výzvy k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí tak nebyl důvod. Nadto je žalobce statutárním ředitelem vedlejšího účastníka a ve správním řízení byl zastoupen stejným právním zástupcem. S obsahem vyjádření vedlejšího účastníka správního řízení tedy žalobce musel být seznámen.
14. Žalobci je podle usnesení o zahájení trestního stíhání kladeno za vinu, že se měl dopustit zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, ve znění do 31. 12. 2019, ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku) a dále pokusu zločinu maření spravedlnosti (podle § 21 odst. 1, § 347a odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku, ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku). Správní orgán I. stupně postupoval v souladu s tehdy platnou právní úpravou, když žalobci pozastavil právo vykonávat znaleckou činnost, a to na základě jediné zákonné podmínky, tj. trestního stíhání pro úmyslný trestný čin, přičemž se zabýval důvodností a přiměřeností přijatého ochranného opatření. Po správních orgánech nelze požadovat, aby se

zabývaly důvodností a kvalitou vzneseného obvinění. Ze stejného důvodu nemohou být relevantní ani k důkazu navrhované znalecké posudky.

15. Žalovaný posuzoval, zda v usnesení vymezený trestný čin byl spáchán v souvislosti s výkonem znalecké činnosti, a zda se jednalo o trestný čin, který ohrožuje důvěru v její řádný výkon. Závažnosti předmětné trestné činnosti se žalovaný věnoval v odst. 62 a 63 napadeného rozhodnutí. Trestná činnost, ze které je žalobce viněn, představuje zásadní zpochybnění kvalit žalobce jako znalce, jedná se o tři případy jednání ve vzájemné souvislosti v období pěti let. Institut znalce není primárně úpravou podnikatelské činnosti, ale slouží pro potřeby orgánů veřejné moci a soukromých osob za účelem získání expertního stanoviska, vyžaduje proto vysoký standard odbornosti a důvěryhodnosti. Pozastavení činnosti znalce však nebrání výkonu dalších povolání. K opatření je přistupováno s cílem zamezit ohrožení důvěry veřejnosti v řádný výkon znalecké činnosti. Zákonem chráněný veřejný zájem tak převládl nad ekonomickými zájmy žalobce.
16. Odkaz na případ jiného znalce nenáleží žalovanému posuzovat v řízení vedeném s žalobcem a jiná věc jiného znalce tak nemůže mít vliv na napadené rozhodnutí. Nepříléhavé jsou i žalobcovy odkazy na rozhodnutí kárného senátu NSS, který se, na rozdíl od případu žalobce, zabývá otázkou viny a případné sankce. Řízení vedené s žalobcem je preventivního charakteru. Oprávnění žalobce nezaniklo, bylo toliko pozastaveno, nebyla také porušena zásada presumpce neviny. Žalovaný posuzoval jen to, zda jsou naplněny zákonné podmínky pro pozastavení činnosti. Žalovaný navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přičemž byl vázán skutkovým a právním stavem, který zde byl v době jeho vydání a rovněž byl vázán rozsahem žalobních tvrzení (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen „s. ř. s.“). Soud rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem vyslovil souhlas a žalobce se poté, co byl předvolán k ústnímu jednání před krajským soudem na den 13. 12. 2023, podáním ze dne 4. 12. 2023 omluvil s tím, že na své účasti u jednání netrvá.
18. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že usnesením Policie České republiky, Národní centrály proti organizovanému zločinu ze dne 12. 6. 2019 č. j. NCOZ-3504-108/TČ-2019-417704-F, bylo zahájeno trestní stíhání žalobce, který se podle obsahu usnesení měl dopustit zločinu legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216 odst. 1 písm. a), odst. 4 písm. b) trestního zákoníku ve znění do 31. 12. 2019, ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku) a dále pokusu zločinu maření spravedlnosti (podle § 21 odst. 1, § 347a odst. 1, odst. 4 písm. c) trestního zákoníku, ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku). O této skutečnosti žalobce jako znalec učinil dne 28. 6. 2019 oznámení správnímu orgánu I. stupně. Následně správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 25. 11. 2019 č. j. Spr 2353/2019 pozastavil žalobci právo vykonávat činnost znalce. Toto rozhodnutí bylo k odvolání žalobce zrušeno Ministerstvem spravedlnosti rozhodnutím ze dne 12. 2. 2020 č. j. MSP-63/2019-OINS-SRZT/2, neboť účastníkem řízení měla být též společnost Value Consulting a. s. Poté, co se dne 16. 3. 2020 ve věci společnost Value Consulting a. s. vyjádřila, rozhodl správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 8. 4. 2020 č. j. Spr 2353/2019 znovu tak, že pozastavil právo žalobce vykonávat činnost znalce. Také proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 27. 4. 2020 odvolání, o němž rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.
19. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně se opírá především o ust. § 20 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb, který zní:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočníka), pokud

- a) bylo proti znalci (tlumočnickovi) zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto trestní stíhání končí,*
- b) bylo zahájeno řízení o způsobilosti znalce (tlumočníka) k právním úkonům; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se řízení o způsobilosti znalce (tlumočníka) k právním úkonům končí, nebo*
- c) má na základě pravomocného rozhodnutí nastoupit výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody.*

Tento zákon byl s účinností ode dne 1. 1. 2021 nahrazen zákonem č. 254/2019 Sb., který obsahuje relevantní ust. § 13 odst. 2, za jehož účinnosti rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. Ustanovení zní:

Ministerstvo může v odůvodněných případech pozastavit oprávnění vykonávat znaleckou činnost, pokud

- a) bylo zahájeno trestní stíhání znalce pro trestný čin, a to do doby pravomocného skončení trestního stíhání; ministerstvo při pozastavení zohlední zejména, zda se jedná o trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem znalecké činnosti a zda se jedná o trestný čin, který obrožuje důvěru v řádný výkon znalecké činnosti.*

20. K prvnímu žalobnímu tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů obou stupňů soud uvádí, že takto formulovaná námitka je neurčitá a obecná. Žalobce sice uvedl, že nepřezkoumatelnost spatřuje v nevypořádání jeho námitek způsobem odpovídajícím míře jejich závažnosti, není však jasné, které ze svých námitek považuje za takto nevypořádané. Totéž platí o tvrzené nepřezkoumatelnosti, spočívající v nevypořádání se se všemi skutečnostmi rozhodnými pro rozhodnutí ve věci, i zde totiž není zřejmé, které z rozhodných skutečností vypořádány nebyly. Soud podotýká, že pouhá skutečnost, že žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěje k jinému závěru než žalobce, nezakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí, a to za předpokladu, že žalovaný své závěry řádně odůvodní. K takto obecně uplatněným námitkám nepřezkoumatelnosti krajský soud odkazuje na rozsudky NSS ze dne 23. 6. 2005 č. j. 7 Afs 104/2004–54 či ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008–78, v němž se mimo jiné uvádí, že „...míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty...”. Obdobně se vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 18. 7. 2013 č. j. 9 Afs 35/2012–42: „Ve správním soudnictví se totiž široce uplatňuje dispoziční zásada, dle níž náleží klíčová role při určení předmětu a rozsahu soudního přezkumu žalobci. Jestliže žalobce v žalobě vytkne napadenému správnímu rozhodnutí vady jen v obecné rovině, aniž by poukázal na konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje pochybení, je zcela dostatečné, pokud se k takto obecným námitkám vyjádří krajský soud jen v obecné rovině”. Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. může soud pro nepřezkoumatelnost zrušit takové rozhodnutí, jehož nepřezkoumatelnost spočívá v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Takovými vadami však napadené rozhodnutí netrpí. O jeho přezkoumatelnosti naopak podle soudu svědčí již samotná obsáhlost žaloby, ve které žalobce podrobně brojí v zásadě proti všem vysloveným závěrům žalovaného. Ve zbytku žaloby pak žalobce brojí proti jednotlivým důvodům rozhodnutí, činí tak však z pohledu zákonnosti rozhodnutí, popřípadě s vyslovenými závěry žalovaného polemizuje. Obecně uplatněná námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.

21. Krajský soud s žalobcem souhlasí v tom, že bylo povinností žalovaného zohlednit při rozhodování jako první podmínku existenci trestního stíhání. To žalovaný učinil v odst. 1 a následně obsáhleji poukazem na konkrétní pasáže z rozhodnutí správního orgánu I. stupně v odst. 53 až 56 napadeného rozhodnutí. Jako druhou podmínku pak měl žalovaný vyhodnotit, zda jde o odůvodněný případ. Při jejím posuzování má správní orgán zohlednit, zda se jedná o trestný čin, který ohrožuje důvěru v řádný výkon znalecké činnosti. Takovou úvahu žalovaný učinil, když v odst. 57 napadeného rozhodnutí odkázal na rozhodnutí správního orgánu I. stupně a tam uvedenou úvahu a v odst. 62 a 63 napadeného rozhodnutí poté připojil své hodnocení. Žalovaný výslovně uvedl, že jednání kladená žalobci za vinu představují „závažná porušení zákonných povinností kladených na kterékoliv osoby v právním styku ... V kontextu těchto činností je nutné vnímat jako podstatné ohrožení důvěry veřejnosti ve výkon znalecké činnosti ...“ a konstatoval, že s ohledem na posouzení skutků podle kvalifikovaných skutkových podstat jako zločin a pokus zločinu, nelze vznesené obvinění bagatelizovat. Žalovaný tedy dostatečně posuzoval intenzitu možného ohrožení zákonem chráněného zájmu. Tímto chráněným zájmem je pak podle soudu, jak také zcela správně uvedl žalovaný, důvěra veřejnosti ve znaleckou činnost, a ta by mohla být v tomto konkrétním případě zjevně narušena. Žalovaný dostatečně akcentoval, že se jedná o trestnou činnost úmyslnou, majetkového charakteru, že se jedná o dva trestné činy a že tyto jsou posuzovány orgány činnými v trestním řízení podle kvalifikovaných skutkových podstat, a trestná činnost je navíc organizované povahy. Takové hodnocení je podle soudu zcela dostatečné.
22. K dále namítanému porušení zásady dvojinstančnosti podle soudu rovněž nedošlo. Žalobce tuto námitku neopírá o žádné konkrétní ustanovení, ani o relevantní právní argumentaci. Pro zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalovaným není dán žádný zákonný důvod. Z hlediska předmětu řízení (neboť žalobce zaměřuje svou námitku na skutečnost, že v rámci nové právní úpravy byly rozšířeny podmínky nutné pro pozastavení výkonu funkce znalce) se s touto námitkou zcela dostatečně vypořádal již žalovaný v odst. 30 a násl. napadeného rozhodnutí a správně odkázal na rozhodnutí kompetenčního senátu NSS, týkající se výkladu ustanovení § 132 správního řádu. Předmětný rozsudek uvádí: „Okolnostmi rozhodnými pro určení příslušnosti (§ 132 správního řádu z roku 2004) jsou pouze právní skutečnosti, s nimiž právní úprava spojuje důsledky ve vztahu k určení příslušnosti; touto okolností však není právní úprava jako taková. Při absenci přechodných ustanovení přechází ke dni účinnosti změny právní úpravy působnost vést řízení na orgán, který je v dané věci příslušný dle nové právní úpravy. Zásadně proto platí, že pokud pozbude správní orgán v průběhu správního řízení (včetně řízení o opravných prostředcích) svoji věcnou příslušnost v důsledku změny právní úpravy a nestanoví-li přechodná ustanovení, že se zahájená řízení dokončí dle dosavadních předpisů, nesmí původně věcně příslušný správní orgán vydat rozhodnutí ve věci.“ V důsledku změny právní úpravy sice došlo ke změně pravidel pozastavení oprávnění vykonávat znaleckou činnost (srov. výše citovaná ustanovení v odst. 19 tohoto rozsudku), a to rozšířením důvodů pro pozastavení oprávnění, předmětu projednávaného řízení se však tato změna nijak nedotkla. Za těchto okolností, a s ohledem na skutečnost, že přechodné ustanovení § 45 zákona č. 254/2019 Sb. se týká jen řízení o jmenování znalce nebo zápisu znaleckého ústavu nebo řízení o přestupku, která dosud nebyla pravomocně skončena, rozhodoval v nyní souzené věci správně jako odvolací orgán ministr spravedlnosti. Tento závěr vychází z absence procesního ustanovení určujícího odvolací orgán v zákoně č. 254/2019 Sb. ve spojení s § 178 odst. 2 správního řádu.

23. Krajský soud v projednávané věci také neshledal, že by došlo k porušení § 36 odst. 3 správního řádu tím, že žalobce nebyl seznámen s vyjádřením vedlejšího účastníka správního řízení společnosti Value Consulting a. s. Správní orgán I. stupně zjevně z tohoto vyjádření a předložených listin nevyvodil žádné relevantní skutečnosti, které by měly vliv na jeho rozhodnutí. Shodná odvolací námitka byla vypořádána žalovaným již v odst. 45 napadeného rozhodnutí. Nadto soud konstatuje, že vedlejší účastník Value Consulting a. s. je společnost, ve které je žalobce sám statutárním orgánem a také majoritním akcionářem, neboť drží 99,5 % akcií společnosti (a to jak v době, kdy probíhalo správní řízení, tak v době rozhodování soudu *dle informací z veřejného rejstříku*). Žalobce v žalobě nijak nekonkretizoval, jak se vytýkaný postup správního orgánu I. stupně promítl do jeho právní sféry.
24. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle krajského soudu požadavky ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu splnilo. Předmětné ustanovení vyžaduje, aby v odůvodnění byly uvedeny důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. To vše podle soudu, byť ve strohé formě, správní orgán I. stupně splnil, když dospěl k závěru o existenci trestního stíhání a následně aplikoval relevantní ustanovení § 20 odst. písm. a) zákona č. 36/1967 Sb. Jako podklad rozhodnutí označil správní orgán I. stupně usnesení o zahájení trestního stíhání, a zhodnotil povahu vytýkané trestné činnosti v odst. 6 a 7 svého rozhodnutí co do povahy a intenzity skutků kladených žalobci za vinu. Taktéž se vypořádal s námitkami žalobce a zúčastněné osoby, které shrnul v odst. 3 a odst. 4 rozhodnutí a následně je v odst. 9 vyhodnotil jako nedůvodné. Veškeré v řízení uplatněné námitky (podání žalobce ze dne 30. 10. 2019 a ze dne 3. 3. 2020) se pak v zásadě týkají snahy žalobce dosáhnout toho, aby správní orgány obsahově přezkoumaly předmětné usnesení o zahájení trestního stíhání, dále snahy žalobce bagatelizovat potenciální význam vznesených obvinění svými tvrzeními o tom, že jde o jednání zcela legální v režimu občanského zákoníku, popřípadě se námitky týkaly ekonomických dopadů na zúčastněnou osobu Value Consulting a. s.
25. Krajský soud se neztotožňuje s názorem žalobce, že z rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyplývá, že každé trestní stíhání za úmyslný trestný čin by mělo být důvodem pro pozastavení znalecké činnosti. Prvostupňové rozhodnutí poukazuje na skutečnost, že jednání kladené žalobci za vinu bylo kvalifikováno jako úmyslný trestný čin majetkového charakteru, navíc jako zločin a pokus zločinu. Existence trestního stíhání není v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vnímána automaticky jako jediná podmínka pro pozastavení výkonu znaleckého oprávnění, ale je rovněž hodnoceno, jaké intenzity dosahují vznesená obvinění.
26. Námitka, že ministryně spravedlnosti nepřezkoumala správnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a navíc neposoudila naplnění podmínek zákona č. 254/2019 Sb., není důvodná. Žalobce v žalobě sám odkazuje na odst. 62, 67 a 82 napadeného rozhodnutí, které takové posouzení obsahují. K tomu krajský soud rovněž odkazuje na odst. 57 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný hodnotí úvahy správního orgánu I. stupně, a odst. 63 napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný hodnotí vznesená obvinění z hlediska jejich intenzity. Takové odůvodnění je podle názoru soudu zcela postačující.
27. Soud dále zdůrazňuje, že výkladem pojmu *důvěra v řádný výkon funkce* se zabýval NSS v rozsudku ze dne 15. 8. 2019 č. j. 3 As 277/2017-49. Rozhodnutí se sice týká dočasného

pozastavení oprávnění k výkonu funkce insolvenčního správce ve smyslu ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění, avšak toto ustanovení je svou konstrukcí prakticky totožné jako dotčený § 13 zákona č. 254/2019 Sb., a navíc sleduje totožný účel. Závěry označeného rozsudku NSS jsou proto plně použitelné na nyní souzenou věc. NSS v rozsudku uvedl: *„K samotnému posuzování naplnění podmínky „pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon funkce insolvenčního správce“ je předně na místě uvést, že se jedná o formulaci s neurčitým právním pojmem, jehož obsah musí posoudit výlučně správní orgán, a to s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem týkajícím se dané věci. K tomu je pak zapotřebí poznamenat, že obsažený pojem „důvěra v řádný výkon funkce“ je nutno chápat jako důvěru ve výkon funkce insolvenčního správce obecně, tj. v celou uvedenou profesi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2007, č. j. 4 As 7/2006–73, publ. pod č. 1193/2007 Sb. NSS). Správní orgán tudíž při posuzování naplnění této podmínky pro účely pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce nezkoumá, jakým způsobem vykonává funkci konkrétní dotčený insolvenční správce. ... Podstatou řízení o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce je zjištění, že je proti účastníkovi řízení vedeno trestní stíhání, resp. že bylo trestní stíhání vůbec zahájeno, a že trestná činnost, pro kterou je trestní stíhání vedeno, souvisí s výkonem funkce insolvenčního správce, či že se jedná o jinou trestnou činnost, která ohrožuje důvěru v řádný výkon této funkce (k tomu viz výše). Zahájení trestního stíhání dotčeného insolvenčního správce přitom vyplývá z usnesení orgánu činného v trestním řízení, kterým je ministerstvo vázáno a s nímž není příslušné jakkoliv polemizovat. Případné pochybnosti však může ministerstvo promítnout do vlastního rozhodování v rámci správního uvážení o pozastavení uvedeného práva (srov. Kozák, J., Stanislav, A. Zákon o insolvenčních správcích: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017, dostupné v systému ASPI).“* Podle soudu pak není povinností žalovaného poskytnout žalobci obšírnou definici neurčitých pojmů (řádný výkon znalecké činnosti, důvěra ve znaleckou činnost), ale v napadeném rozhodnutí žalobci vysvětlit, jak konkrétně došlo k naplnění těchto pojmů v jeho případě. To žalovaný učinil v odst. 62 a 63 napadeného rozhodnutí.

28. S rozsudkem NSS č. j. 3 As 277/2017-49 je přitom žalobce obeznámen, neboť se jej v žalobě dovolává, a to konkrétně poslední citované věty. Jejím prostřednictvím se stejně jako ve správním řízení snaží domoci toho, aby bylo fakticky přezkoumáno samotné usnesení o zahájení trestního stíhání. To však není možné. Správní orgány nejsou, jak opět žalovaný správně uvedl v napadeném rozhodnutí (odst. 64), oprávněny podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu činit vlastní úsudek v otázkách souvisejících s trestnou činností. Lze doplnit, že předmětnou větu blíže rozvedl NSS ve svém rozsudku ze dne 13. 8. 2020 č. j. 7 As 188/2020-56: *„Dovětek, dle kterého může promítnout případné pochybnosti do vlastního rozhodnutí, je pak nutné chápat v kontextu citovaného ustanovení. Tyto případné pochybnosti je proto nutné vztahovat toliko k úvaze, zda trestná činnost popsaná v usnesení může mít reálné negativní dopady na výkon funkce insolvenčního správce, tzn., zda se jedná o trestnou činnost s výkonem funkce přímo související či o trestnou činnost ohrožující důvěru v řádný výkon této funkce. Jinými slovy, správní úvaha se týká pouze toho, zda skutkové závěry uvedené v usnesení o zahájení trestního stíhání odůvodňují pozastavení činnosti insolvenčního správce podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona o insolvenčních správcích. Poslední citovanou větu z rozsudku č. j. 3 As 277/2017–49 tedy nelze vykládat tak, že by měly správní orgány možnost vyjadřovat pochybnosti o samotné důvodnosti trestního stíhání či zákonnosti postupu orgánů činných v trestním řízení, a mohly tak přehodnocovat závěry těchto orgánů, polemizovat s nimi a zpochybňovat je. Nápravy případných omylů orgánů činných v trestním řízení je možno*

dosáhnout právě a pouze prostředky obrany upravenými v trestním řádu. Správní orgány rozhodující o pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce nemohou tuto úlohu v rámci své činnosti v režimu § 10 odst. 1 písm. a) zákona o insolvenčních správcích jakkoliv suplovat. Samotné zahájení trestního stíhání a obsah příslušného usnesení jsou pro ně skutečně dané.“

29. Nelze pak odhlédnout od skutečnosti, že institut rozhodnutí o pozastavení výkonu znaleckého oprávnění je institutem dočasným (což plyne již ze samotného § 13 odst. 2 zákona č. 254/2019 Sb.), a navíc předběžného charakteru, jehož smyslem je prevence možného negativního dopadu na důvěru v řádný výkon znalecké profese jako celku. Je pak také poměrně logické, že z hlediska důkazní situace jsou možnosti správních orgánů poněkud omezené. To však samo o sobě nelze považovat za vadu řízení vedoucí k nepřezkoumatelnosti. Skutečnost, že usnesení o zahájení trestního stíhání bývá v tomto druhu řízení jediným podkladem, přitom již aprobovala judikatura, se kterou byl žalobce v napadeném rozhodnutí seznámen (odst. 59 napadeného rozhodnutí a tam citovaný rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2017 č. j. 3 A 106/2015-66). Ve věci pak nebylo povinností žalovaného provádět k důkazu předložené znalecké posudky, neboť tyto žalobce předložil ke zpochybnění samotného trestního stíhání. Svým charakterem se tato námitka opět dotýká vlastní podstaty trestního řízení a závěry uvedené v přechozím odstavci tohoto rozsudku jsou platné i pro tuto námitku. O námitkách žalobce, ve kterých bagatelizuje podstatu právních jednání, jež jsou předmětem trestního řízení, činí soud totožný závěr.
30. Není též pravdou, že by správní orgány rezignovaly na posouzení intenzity údajného ohrožení důvěry v řádný výkon znalecké činnosti. K tomu soud odkazuje na odst. 21, 24 a 25 tohoto rozsudku, v nichž podrobil bližšímu rozboru rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a relevantní pasáže v nich uvedené. Na místě nejsou ani žalobcem odkazované jiné případy, které považuje za obdobné a srovnatelné. K odkazům na rozhodovací činnost kárného senátu NSS ve věci kárné odpovědnosti soudců a státních zástupců soud konstatuje, že tyto postrádají jakoukoliv souvislost s nyní projednávaným případem žalobce, neboť kárný senát je v konečném důsledku soudním senátem rozhodujícím o vině, na rozdíl od situace, kdy žalovaný rozhoduje pouze o dočasném opatření a sám vlastní úsudek o vině činit nemůže, jak již soud vysvětlil v odst. 28 tohoto rozsudku. Relevantní není podle soudu ani případ jiného znalce. Z odkazů zmiňovaných žalobcem v žalobě a z dalších informací v replice plyne, že se v odkazované věci jednalo o zcela jiný trestný čin, než jaký je kladen za vinu žalobci, a také jiný důvod případného pozastavení oprávnění k výkonu znalecké činnosti. Taktéž se nepodává nic o jakémkoliv rozhodování správních orgánů ve věci zmiňovaného jiného znalce. Jedinou paralelou s případem žalobce je tak skutečnost, že obě tyto osoby jsou trestně stíhanými znalci, z čehož nelze usuzovat nic o jakékoliv ustálené správní praxi, popř. legitimním očekávání žalobce.
31. Soud pak nesouhlasí se žalobcem v tom, že smyslem pozastavení oprávnění je prevence škody. Smyslem ust. § 13 zákona č. 254/2019 Sb. (resp. § 20 zákona č. 36/1967 Sb.) je ochrana znaleckého institutu a jeho dobré pověsti. Vliv na závěry žalovaného pak nemá mít ani dosavadní znalecká praxe žalobce. Na tuto otázku již odpověděl NSS ve výše citovaném rozsudku č. j. 3 As 277/2017-49, podle kterého je posuzovaným kritériem především důvěra v samotný institut, nikoliv v konkrétní osobu. Pokud žalovaný v odst. 67 napadeného rozhodnutí hovoří o újmě, vysvětluje též, že vznik škody není podle zákona podmínkou pro rozhodnutí o pozastavení znaleckého oprávnění. Otázku škody vnesl do řízení sám žalobce

v odvolání a žalovaný se k této námitce vyjádřil toliko mimochodem. Jakékoliv úvahy o případné škodě třetím osobám nejsou v této věci zjevně nosným důvodem rozhodnutí.

32. Zcela *obiter dictum* soud uvádí, že na druhou stranu nelze ignorovat případné riziko, že by trestně stíhaný znalec dále vykonával znaleckou činnost, a mohl by tedy být v soudních sporech, ve kterých vyhotovil znalecké posudky, nařčen z případné podjatosti či nedostatku profesní integrity, čímž by mohl způsobit průtahy v řízení, a tedy újmu nebo přímo škodu jiným osobám. Podle soudu žalovaný v rozhodnutí také hovoří nejen o materiální škodě, ale též o újmě v širším významu slova, a to v souvislosti s již popisovanou potenciální újmou na vážnosti a důvěryhodnosti znalecké profese. Tyto úvahy shledal soud zcela opodstatněnými a nelze v nich shledat porušení zásady presumpce neviny. Kdyby měl snad soud dospět k opačné úvaze, samotný institut dočasného pozastavení znaleckého oprávnění by pozbyl svého smyslu.
33. K opakované námitce žalobce o neprovedení testu proporcionality a dopadu rozhodnutí do majetkové sféry žalobce a společnosti Value Consulting a. s. soud uvádí dvě skutečnosti. Na pozastavení oprávnění k výkonu znalecké činnosti je třeba hledět jako na opatření dočasné, což poněkud umenšuje potenciální zásah do majetkové sféry obou osob. Druhou podstatnou skutečností je pak fakt, že žalobci je dočasně zakázáno provádět pouze znaleckou činnost, není tím zamezeno jeho jiným ekonomickým aktivitám. Dotčené právnické osobě pak nic nebrání v tom, aby si smluvně zajistila spolupráci s jinou osobou, která je držitelem platného a neomezeného znaleckého oprávnění. Obdobnými otázkami se zabýval NSS v rozsudku ze dne 11. 8. 2023 č. j. 3 As 69/2021–73, podle kterého „...posouzení majetkových poměrů insolvenčního správce či zásahu do jeho soukromého života nebraje roli a nemělo by být předmětem úvah správního orgánu. Osoba insolvenčního správce se totiž již tradičně řadí mezi orgány veřejné moci (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01, a ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10). Na výkon této profese je tak potřeba dbát zvýšené požadavky než na jiné právnické profese soukromého charakteru, jako jsou třeba advokáti či notáři. Prevence před ohrožením zákonem chráněného zájmu je tak v této situaci zcela primární. Z toho rovněž vyplývá, že požadavek na provedení testu proporcionality v těchto případech ustupuje do pozadí.“ Ačkoliv se jedná o trestní řízení, týká se profese insolvenčního správce, podle soudu je veřejnoprávní povaha znalecké činnosti v zásadě srovnatelná s veřejnoprávní povahou profese insolvenčního správce, mj. s ohledem na skutečnost, že primárně je profese soudního znalce spjata s rozhodovací činností soudů a znalecká činnost je mnohdy esenciální pro řádný výkon veřejné moci (a to jak její složky soudní, tak složky výkonné).
34. K namítanému zneužití správního uvážení soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2023 č. j. 3 As 69/2021–73: „Mezemi správního uvážení jsou pak zejména ústavní principy - zákaz libovůle, ochrana rovnosti, zákaz diskriminace, zachovávaní lidské důstojnosti a použití principu proporcionality (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42). Rozhodování správních orgánů v mezích správního uvážení je otázkou správnosti rozhodnutí, do které správní soudy až na výjimky (např. moderační výše pokuty) nejsou oprávněny zasahovat. Soud je však nepochybně povinen přezkoumat, jestli byly splněny zákonné předpoklady pro použití správního uvážení, tedy zda nebyly překročeny jeho meze či zda nebylo správní uvážení zneužito, popř. zda bylo užito v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.“ V nyní projednávané věci bylo rozhodnuto žalovaným na základě zákonného podkladu za současného naplnění zákonných podmínek s tím, že rozhodnutí obsahuje srozumitelné,

logicky konzistentní a dostatečné odůvodnění správního uvážení, aniž by došlo k porušení procesních ustanovení.

35. S ohledem na výše uvedené soud žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
36. Procesně úspěšnému žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) nevznikly v řízení žádné náklady převyšující jeho běžnou činnost, soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, jak je uvedeno ve II. výroku tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 13. prosince 2023

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu